

VIJESTI

Savetovanje Stručnog udruženja mlekarskih organizacija Jugoslavije — 5 aprila ove godine održano je u Beogradu savetovanje Stručnog udruženja mlekarskih organizacija — Sekcija za NR Srbiju. Savetovanju su prisustvovali prof. dr. Obren Pejić, iz Sekretarijata za prosvetu NR Srbije Petar Vukadinović, iz Centralnog odbora sindikata ing. Milka Leković i Babić Danilo, iz Mlekarske škole Pirota ing. Dragan Đorđević, a ispred Instituta za mlekarstvo ing. Momčilo Đorđević.

Na sastanku je govoreno o stanju i mogućnosti za osposobljavanje kadrova u mlekarstvu u cilju povećanja broja mlekarskih stručnjaka i kvalifikovanih radnika i o nagrađivanju po jedinici proizvoda.

U usmenom referatu dr. Obren Pejić istakao je potrebu »specijalizovanih stručnjaka raznog profila i nivoa za mlekarsku industriju«. U daljem izlaganju o ovom pitanju razvila se bogata diskusija. Razmatrana je mogućnost otvaranja novih kurseva za mlekarske radnike, s kratkim osvrtom na iskustvo s prošlogodišnjeg kursa, održanog u Beogradu. Naglašeno je neophodno stručno obrazova-

nje nastavnog kadra i potreba da se pri Poljoprivrednom fakultetu u Zemunu osnuju postdiplomske studije za nastavnike Mlekarskih škola. Pored prof. dr. Obrena Pejića o radu Mlekarske škole u Pirotu, o nastavnom planu i programu, o uspehu, mogućnostima i nedostacima koji utiču na kvalitet nastave a samim tim i na stručnost kadrova, o svemu ovome govorio je direktor škole ing. Dragan Đorđević.

Izabrana je ovim povodom kadrovska komisija. Jedan od njenih zadataka je hitno rešenje Mlekarske škole u Pirotu i razmatranje uslova za otvaranje nove, na teritoriji Vojvodine. Osnovana je i komisija za nagrađivanje po jedinici proizvoda.

Pretpostavljajući mlekara, koje su već u ovome pravcu počele radom, iznosili su svoje prednacрте i davali mišljenja o mogućnosti ostvarenja novog načina nagrađivanja. Pojedine mlekare postavile su krajnji rok kada će početi nagrađivanjem po jedinici proizvoda. Na kraju učesnici su se jednoglasno složili, da nagrađivanjem po jedinici proizvoda u mlekarstvu treba početi što hitnije. J.

IZ DOMAĆE I STRANE ŠTAMPE

Otkup teladi u NRH — (Prema nepotpunim podacima Uprave za veterinarstvo NRH) u god. 1958. i prvih 10 meseci god. 1959. otkupljeno je teladi (za god. 1958. manjkaju podaci kotara Križevci, a za god. 1959. kotara Križevci, Slav. Brod i Šibenik).

Na području NRH 1958.	Za prvih 10 meseci 1959.
Otkupljeno teladi za daljnje držanje	
i klanje	278.047 260.338
od toga:	
muške	189.251 177.034
ženske	88.763 83.304

otkupljeno za daljnje držanje ukupno:	12.918	42.954
od toga:		
muške	10.384	27.669
ženske	5.048	15.285
otkupljeno za klanje ukupno:	265.129	217.384
od toga:		
muške	180.380	149.365
ženske	84.749	68.019

U god. 1959. otkupljeno je oko 64% teladi do tri meseca starosti. God. 1958. kao i prijašnjih godina, otkupljeno je za klanje više teladi nego god. 1959., dok je povećan otkup teladi za daljnje

držanje (rasplod i tov), pa je prema tome zabrana klanja teladi imala dosta pozitivne rezultate.

(Bilten SVS NRH, 1960.)

Zasjedanje potkomisije FAO za poljoprivredu — 21. III. o. g. održano je u Domu sindikata u Beogradu četvrto redovito zasjedanje Potkomisije za poljoprivrednu službu, stručno usavršavanje poljoprivrednika, ekonomiku domaćinstva i rad sa seoskom omladinom. Zasjedanju je prisustvovalo 30 delegata iz Jugoslavije i 13 iz drugih zemalja.

Cilj ovog zasjedanja je bio da razmotri i poboljša rad tečajeve za poljoprivrednu službu, usavršavanje kadrova, ekonomiku domaćinstva i rad sa seoskom omladinom.

Sjednica upravnog odbora SPŠK — Na proširenoj sjednici upravnog odbora Saveza poljoprivredno-šumarskih komora Jugoslavije bilo je govora o razvoju govedarstva. Konstatirano je da se broj goveda na općedruštenom sektoru stalno povećava. God. 1957. iznosio je oko 120.000, 1958. 235.000, a 1959. oko 400.000. Predviđa se da se u god. 1960. poveća broj goveda na 700.000. Da bi se

Bilanca engleskog mljekarstva — Englesko mljekarstvo je posljednjih 50 godina znatno unapredovalo, kako se to vidi iz izvještaja »Milk Board«. To je tim značajnije, što se broj farmera, koji proizvode mlijeko, posljednjih 10 godina smanjio od 162.000 na 125.000, ili za neko 23%, dok se broj muzara istodobno povećao od 2.880.000 na 3.010.000.

Za 50 godina povećala se godišnja muznost krava od 630 na 725 galona (od 2.860 na 3.291 lit.). Ukupni promet mlijeka povećao se od milijardu 521 milijuna galona (6.905.340.000 lit.) u god. 1959./60. na milijardu 776 milijuna galona (7.963.040.000 lit.) ili za 17%. Prije 10 godina država je dala mljekarstvu subvenciju od 52 milijuna Lst.

»Milk Board« je od god. 1959. izdao za propagandu za mlijeko više od 5 milijuna 500.000 Lst. U ovoj godini izdat će se za to oko 150.000 Lst.

Plaćanje mlijeka po masnim i kazein-skim jedinicama. Već nekoliko godina u područjima proizvodnje parmezan sira, t. j. u pokrajinama Parma, Reggio Emilia; Modena, a djelomično i u Bologna i Mantua uvelo se plaćanje mlijeka po masnim i kazein-skim jedinicama. Pod »unità casearia« (jedinica za sirenje)

omogućilo prehranu povećanog broja goveda, naglašeno je da je potrebno povećati prinose krmnog bilja po ha, što bi pridonijelo pojeftinjenju proizvodnje. Cijene govedima ne će se bitno mijenjati, pa će to omogućiti rentabilnu govedarsku proizvodnju.

Savjetovanje o govedarstvu u Novom Sadu — U Novom Sadu održano je savjetovanje o govedarstvu na općedruštenom sektoru. Konstatirano je, da se broj goveda u Vojvodini povećava. Ona treba da postane stočarski kraj s razvijenim govedarstvom. Time će se omogućiti povećanje prinosa po ha i proizvodnja jeftinih stočnih proizvoda. Do god. 1965. predviđa se da će na 1 ha otpasti 1 govedo.

Anketa o držanju goveda u otvorenim stajama — Anketa o držanju goveda u otvorenim stajama u Vojvodini pokazala je da se držanjem goveda u otvorenim stajama ne smanjuje muznost ni prirast krava i kada je temperatura -20°C , ako ih se pravilno hrani. Ponegdje je bilo gubitaka zbog slabe prehrane, a djelomično i zato, što otvorene staje nisu bile prilagođene novom načinu uzgoja.

podrazumijeva se količina masti i kazeina, koja se nalazi u 100 kg mlijeka. Srednja vrijednost za spomenutu jedinicu izračunava se za svako područje i to služi Trgovinskoj komori za određivanje cijene mlijeku. Proizvođaču se cijena mlijeka određuje ovako: ako je za određeno područje cijena 100 kg mlijeka 4.600 lira, a »unità casearia« je prosječno 6,005, to individualna cijena mlijeku za proizvođača iznosi

$$4.600 : 6,005 = 766 \times 6,005 = 5.267 \text{ lira.}$$

Potrošnja mlijeka smanjuje oboljenja od gripe — Prema ispitivanjima odbora za sprečavanje epidemije u Engleskoj, tamo gdje su radnici i službenici u većim poduzećima trošili više mlijeka, smanjilo se oboljenje od gripe od 20% na 8%.

Isto tako je američki Medical Research Board, na čelu kojega su liječnici od neko 30 USA univerziteta, ustanovio, da oni koji su prije pojave gripe, odnosno za vrijeme epidemije trošili više mlijeka, da se gripa nije pojavila, odnosno da se smanjila za 40%. Ponovna pojava tog oboljenja također se znatno smanjila kod onih koji su trošili više mlijeka.

Povećanje broja krava u Holandiji — Prema statistici krajem prosinca 1959. povećao se broj goveda u Holandiji za neko 5%, t. j. na 3,163.700. Broj krava povećat će se za neko 3%, t. j. na 1,547.970 (u god. 1958. 1,498.787).

Mljekarstvo u Izraelu — Prošlih godina je mljekarstvo u Izraelu znatno uznapredovalo, pa tako i god. 1959. God. 1958. proizvedeno je 162,000.000 lit. mlijeka, a god. 1959. 230,000.000 litara. Oko 98,000.000 lit. je potrošeno kao konzumno mlijeko. Ostatak je prerađen u maslac i sir. Prošle je godine država dala subvenciju od 14 milijuna lira za mljekarstvo.

Potrošnja sira se povećava — Prema ispitivanjima FAO-a proizvodnja sira u svijetu povećala se za prosječno 70% prema god. 1934—1938. Povećanje proizvodnje sira nije uslijedilo zbog općenitog povećanja pučanstva, već poglavito zbog veće potražnje. Razlog je u tome, što su se znatnim dijelom povećali dohoci, a sirevi imaju prednost prema maslacu, kojemu konkuriraju nadomjesci. Uporedimo li proizvodnju sira god. 1958. u Evropi s predratnom, to se ista povećala za 50%. Zemlje u kojima se po stanovniku troši mnogo sira kao Francuska, Italija, Norveška i Švedska, višak proizvodnje sira troši se uglavnom u samoj zemlji. Izvozne zemlje kao Danska i Holandija, bile su naprotiv prinuđene, da često višak proizvedenog sira izvoze uz teške okolnosti.

Velika Britanija i Zapadna Njemačka, dvije najveće uvozne zemlje za sir, znatno su povećale proizvodnju u uporedbi s prosjekom u godini 1934—1938. Proizvodnja sira u SSSR u god. 1958. povećala se za 6 puta prema prosjeku naprijed navedenih godina. SSSR je na šestom mjestu u proizvodnji sireva.

U svjetskom prometu mlijeka i mliječnih proizvoda 25—30% otpada na sir. Promet u svijetu sa sirom povećao se za neko 2/3 u prosjeku god. 1934—1938. izvezenih sireva. Napadno je velik izvoz sira iz Holandije, Danske, a zatim Švicarske, Francuske i Finske. Velika Britanija, kao i prije, je među uvoznicama na prvom mjestu.

Proizvodnja tableta od vrhnja u Danskoj — U jednoj tvornici u Danskoj proizvodi se vrhnje u tabletama. Radi se o proizvodu koji se u toploj kavi brzo otopi. Polovica sadržine tablete je mliječni šećer, a 38% je mliječna mast.

Tablete koje se drže na suhom i hladnom mjestu, mogu se sačuvati 3—4 mjeseca.

Predradnje za proizvodnju ovih tableta bile su dugotrajne i nisu dale odmah povoljan rezultat. Tvornica nastoji da taj proizvod plasira među 168 svjetskih zrakoplovnih društava.

Ustanovljenje antibiotika u mlijeku — Upotrebom boje zelenotirkiz po metodi dr. Khem Sahani može se ustanoviti da li u mlijeku ima antibiotika. Boja se uvodi u sisni kanal. Intenzitet boje mlijeka koji se nakon toga izmuze, je direktno zavisan o koncentraciji antibiotika. Obojenje traje tako dugo dok ima antibiotika u mlijeku. Ova vizuelna metoda je mnogo brža nego bakteriološki test, a prikladna je za ustanovljenje penicilina, terramicina, aureomicina te polymixina i na stabilitet antibiotika nema utjecaja, koliko dugo stoji obojena mješavina antibiotika. Ne utječe nepovoljno na tkivo vimena, ne smanjuje proizvodnju i ne utječe nepovoljno na zdravstveno stanje.

Kontinuirani način proizvodnje maslaca u Rusiji — Nikuličev i Vinogradov izvjestili su o kontinuiranom načinu proizvodnje maslaca u Rusiji, koji bazira na principu »Alfa« procesa. Razlikuje se u tome, što se vrhnje podvrgava mehaničkoj obradi, čime se postizava veća homogenost proizvoda. Ova mehanička obrada ne daje povoljnu konzistenciju maslacu, jer se proces brzo odvija, tako da se kristalizacija mliječne masti u bezmasnoj fazi dovoljno ne razvija.

Prema podacima gore navedenih izvjestilaca kontinuiranim načinom proizveden maslac bolje je kvalitete od onoga, koji je proizveden na klasičan način.

Utrošak margarina, maslaca i ostalih masti u Saveznoj njemačkoj Republici — Prema izvještaju Saveznog ministarstva za prehranu, poljoprivredu i šumarstvo u god. 1958./59. nešto se povećala potrošnja maslaca i ulja na račun margarina, dok se ukupna potrošnja masti znatno povećala, pa je iznosila po stanovniku godišnje

	1957/58.	1958/59.
maslac	7,4	7,8
margarin	12,1	11,6
ulje	2,7	2,9
ostale masti	6,8	6,9
ukupno	29,0	29,2

(Deutsche Molkerei-Zeitung, 1960.)